

J O S E F Š K V O R E C K Ý

NAKLADATELSTVÍ KRUH NÁDEČ KRÁLOVÉ

A TALL TALE

Velká povídka o Americe

OF AMERICA

VELKÁ POVÍDKA O AMERICE - A TALL TALE OF AMERICA

- Na březích řeky Susquehanny
- Dolce vita (kynologica)
- Cornellská dialektika
- Lekce z politické filozofie
- Divné známosti v Praze
- Zločin v Elmiře
- Ráj žaludečních vředů
- Sklo z prémie
- Muž, který se ztratil u Chequaguy
- Kačenky mládí
- Lekce z teologie
- Dárek pro neteřinky
- Kráčeje v ulicích Lareda
- Hold starému pánovi aneb neznámá skákavá žába z Calaveraského okresu
- Zjevení pekelná
- Nebeské sliby
- Pozemské možnosti
- Och, Miládko !
- Konec husbanda
- Lekce z pouličních bojů
- Černé stíny halí město bílých lidí...
- Koňská vášeň
- Sport vhodný pro dámy
- Sport pro dámy nevhodný
- Kde domov můj v Sausalitu
- Architektonické skvosty státu Kalifornie
- Cindy v zemi dobrého Myšáka
- Jiné inteligence
- O Miládku je postaráno
- Různé bohoslužby
- Děvčátka z Las Vegas
- A Pilát řekl: "Co jest pravda?"
- Svědectví hory Cumorah
- Ondulace
- Blahoslavení slepí
- Český způsob života
- Ptáče z Riverside Drive

Na březích řeky Susquehanny

Jak člověk ujíždí v autobuse Greyhound prázdnou Pensylvánii, míjí opuštěné farmy, poloprázdné stodoly, rezivé hřbitovy automobilů a celé vesnice, odkud všichni odešli bůhví kam: ghost-towns, města duchů, jaká byla na Divokém západě v místech, kde se našla a pak vyčerpala ložiska zlata. V Pensylvánii ovšem zlato nebylo, jenom zemědělství, ale to zas nemohlo odolat konkurenci agrikulturní velkovýroby na Středozápadě. Kdyby měl člověk soudit Ameriku podle pensylvánského venkova, řekl by si, jaká je to chudičká, skomírající, ale krásná země. Krásná, protože kopce nahoře ve státě New York a v Pensylvánii vytvářejí na růžovém obzoru kulisy jako vypůjčené z lidového českého pimprlového divadla; stejně kulaté kopečky, milostně zaoblená, boubelatá krajina, taky tu voda hučí po lučinách a po skalínách šumí stříbrné americké břízy, skaliny rozdírají pravěké říčky, které za ta staletí vyhloubily romantické skalní strže, plné ozvěn a vodopádů jako na Adršpašsku. A tu krásnou zemi, která se podobá starým železným kamnům, právě natřeným stříbrenkou, zdobí jména dávné mytologie: Syracuse, Cicero, Fiomér, Carthago, Ithaca . . . Jakýsi guvernér, absolvent pravděpodobně Etonu nebo Rugby nebo některé jiné školy, kde se mladí gentlemani připravovali na vojenskou dráhu biflováním řeckých klasiků, tu

kdysi v osmnáctém století určil na mapě místa budoucích osad a vzpomínal přitom na hodiny řečtiny. A tak to tu zůstalo. A tou zemí uprostřed teče řeka Susquehanna a zvuk jejího jména, jakoby zahraného na hoboj, promítne do stříbrných strání té staré země vzpomínku na postavy románů Jamese Fenimora Coopera. Ano, zde bývalo loviště ušlechtilého trappera zvaného Kožená Punčocha, zde se rudé národy bránily, ale neubránily. Zde před počátkem věků padl na zem sám Manitou a zanechal po sobě otisk své božské ruky v podobě pěti dlouhých jezer, Five Fingers Lakes, v nichž se tu pětinasobně zrcadlí věčně krásné nebe. A celá země je pokryta těmi jmény, jež zní jako údery tamtamu: od Manhattanu až po Cayuga Lake ve svěží Ithace.

A sotva člověk za sebou zanechá Corynthe, projede nevysvětlenou Moskvou, kterou tu jistě nenaplánoval vzdělaný guvernér, a pak ještě Kyjevem a Odésou, a spatří v dále baňaté věže miniaturního Vasila Blaženého, což je ve skutečnosti nějaký pravoslavný klášter, vřítí se greyhound do Binghamtonu, anglosaského městečka, kde udělá pauzu na lunch-time. I vstal jsem, pojedl podivnost jménem chumburger a spatřil binghamtonský telefonní seznam v budce s telefonem. Okouzlen dosud mýtem amerických jmen, sáhl jsem po té modré knize a namátkou ji otevřel. A hle, jako bych sahal pro citát z bible, můj prst spočinul na jméně Miss Rosemary W. Pupicek. Můj Bože, má řeko Susquehanno, představuji si krásnou Miss Rosemary Pupickovou na kánoi z březové kůry, jak pádluje proti rudému západu slunce, přičemž ze stříbrných křovisek zaznívá sbor karlínské operety: " Ó Rosemary, buď' mojí . . . tvůj úsměv rány zhojí . . .

Ví Bůh, že bych ji zajisté miloval, neboť lze jinak, s tím jménem? Rosemary W. Pupicek

A kouknu kousek dál a vidím: Steve A. Pytlak, Marjorie L. Rericha, Bill C. Syrecnik, Mary Selatko. To snad není možné, pil jsem přece naposledy v Torontu. Obracím list. Gene M. Bubenik, Phil C. Cucak, Priscilla M. Cikanek. Tohle přece musí být halučinace. Pearl K. Dudacek, Catherine B. Dopustil, Fred S. Houzvícka a ještě šest jiných Houzvícků, dále čtyři Jelimanové, Steve, Bill, Charles a William, a záplava Kocourků, a dokonce jeden Ezra W. Kocoureck; samozřejmě sedmnáct Nováků, respective Nowaků nebo Novacků -kde to jsem?

V Binghamtonu. Cedule nad odpočívajícím greyhoundem to říká jasně. I nápis na telefonním seznamu. Otvírám jej znovu, jako blázen čtu na přeskáčku: Kopyto, Jalowey, Sedlak, Antos, Bubacek, Stydliwewy, Poupe, Kotatko, to všechno samí Billové, Priscilly, Charlesové a Marjorie. Sem tam mezi tím nějaký ten Perkins, O'Donnell nebo Mulligan, zcela ztracení v přílivu Cucacků, Srkavců a Hunateych, takže si nemohu pomoci: na řece Susquehanně objevil jsem město češtější než mnohá v někdejších Sudetech.

Potom mi to vysvětlili, druhý den v Ithace. Binghamton je město ševců. Dodnes tu běží prastará fabrika na boty, ta, co se v ní vyučil řemeslu pan Tomáš Baťa, proslulý pan šéf. Přijel sem, jak si to představuju, jako jeden z těch Seyrecků, Nohateych a Gezulicků, ale na rozdíl od nich tu nepotkal žádnou krásnou Rosemary W. Pupickovou, a tak se dokázal s tou stříbrnou zemí rozloučit, odjet domů a nadělat prachy.

Když jsem v Ithace zašel do majestátní Olin Library vypůjčit si momentálně nejčtenější pornografii vysoké literární úrovně od pana Philipa Rotha, obrátil jsem se o radu k hezounké Čiňance s oslnivými vlasy, které jí - když si stoupla a otočila se - sahaly až do sedací oblasti těla. A sklouznuv zrakem k cedulce, jaké mají všechny upravené americké úřednice na svých psacích stolech, myslel jsem, že se mi všechno, ale úplně všechno jenom zdá, že mi tato země Iže, že vůně Susquehanny má účinky opojné a halucinační: neboť tam na té cedulce, věřte mi to nebo ne, stálo na elektrickém stroji napsáno černé na bílém: MISS ROSEMARY W. PUPICEK.

A tak mě Cornell uvítal kanadským žertíkem v podobě živoucího pozůstatku dobrodružství, které před dvaceti lety zažil potomek českých ševců pan William C. Pupicek v newyorském Chinataum.

Dolce vita (kynologica)

Tuhle univerzitu založil před sto lety milionář pan Ezra Cornell. Okolnosti jsou klasické : nashromáždív dostatečně vysoké pyramidy peněz pro svoje potomky, počal se zajímat, jaké dobré činy by mohl s přebývajícím pyramidou vykonat. A tu mu přítel, učenec Andrew Dickson White, poradil založit a vydatně dotovat univerzitu, kde by každý mohl získat vzdělání v každém oboru (což je zde univerzitní moto). Pan Cornell poslechl, a tak vykonal čin na tehdejší dobu vpravdě označitelný slovem (občas) v Americe neoblíbeným: "revoluční". Neboť tu vznikla soukromá univerzita široce otevřená vrstvám podle Kalvínova učení chudobou označeným k ztracení. Jak šel čas a vývoj poznenáhlu přizpůsoboval úmysly pionýrů myšlení jejich zazobaných potomků, zařadilo se ovšem jméno Cornell do vysokoškolské elity, kde tón udávají univerzity Harvardova a Yaleova; přesto je tu dodnes procento stipendistů velmi vysoké. Také staré fraternities, kdysi zcela exkluzivní studentská sdružení, označovaná písmeny řecké abecedy, jsou tady přístupná lidem, jejichž příjmení končí na -ski nebo -eles, a i takovým, kteří se honosí křesťním jménem jako Washington nebo Chick. Ale to všechno už zdaleka nestačí; panta rei, společnost se řítí vpřed rychleji než její instituce a cornellský kampus olizují plameny revolty, ne-li revoluce. Jediné, co zůstává, je jiné, kurióznější ustanovení jiné poslední vůle: je-li možno věřit legendě, odkázal jakýsi mecenáš univerzitě hromadu svých penízků pod podmínkou, že z kampusu nikdy nebude vypuzen žádný pes. Tuto tradici čas nenahlodal; naopak, zdá se, rozmnožil. Jsou tu pejsci, stali se módou, pestrá a velká hejna se rojí po zelených, pečlivě přistříhovaných trávnících před Goldwin Smith Hall, ústřední budovou Cornellu, a vesele kálí na ty trávníky, kde se mezi přednáškami povalují studenti, ozdobení cheguevarovským vousem a v rozedraných texaskách, z nichž jim dérami koukají kolena a občas také (z kapes) šekové knížky. A psi jsou

všude; živá encyklopedie druhu tu bloudí po chodbách učených fakult, očichávají v kůži vázané slovníky a odkrývají tajné skrýše, kam si mlsní profesori schovávají čokoládu. Poprvé jsem tu na vlastní oči spatřil kreaturu nazvanou basset hound, jakéhosi strakatého jezevčíka, oproti původnímu zvýšeného v poměru asi 1:1,5 a prodlouženého v poměru 1:3. Tato chodící jitrnice na křivých nožičkách má na jednom konci nasazenou hlavu, kterou určitě navrhl nějaký cartoonista, nejspíše James Thurber: je to kvintesence smutku, s očima podivně nízko položenými po obou stranách mohutně čichavého nosu, pod nima černé vybarvené kruhy únavy a pesimismu, po stranách plandavé uši, vzniklé snad zkřížením se slonem. A přitom je to veselý pejsek, jenž den co den prohání pod sochou Andrewa Dicksona Whita fenku bostonského teriéra, což je zas francouzský buldoček, zmenšený na formát dosti drobné kočička. A hle, přes trávník, kde hlouček otrhanců právě zdvihá dětské samopaly k idylickému nebi a skanduje heslo, mně - pro příliš americkou výslovnost - bohužel nesrozumitelné, blíží se právě skupina šesti bernardýnů, hrozivá tím nezvyklým počtem těchto těžce vyživovatelných psů, kteří u nás, pro své rozměry a žravost, vyskytují se pouze v statutu samotářů. A s jedním z nich se právě hodlá seždat tvor, připomínající pohyblivý přehoz na kanape. Nevím, co to je. Snad neostřihávaný kříženec pudla s ruským chrtem: je to veliké jako vlčák, spíš větší; když to běží, rozvlní se po celém těle nazrzle stříbřité třásně, jakoby odpárané ze secesního lustru, a vpředu hledí těmi třásněmi dvě růžové, dychtivé oči. Koukám a vidím, že svatba se podařila. Co vznikne, přesahuje mou fantazii.

A po schodech Goldwin Smith Hallu utíká právě jiný kříženec, jenž někde ukradl polskou klobásu. Ten je identifikovatelný: jasně buldočí hrud', generálská, mohutná, jedinečně bez metalů, a na ní neurotický ksichtík krátkosrstého foxteriéra. Vzadu je to postrkované jezevčími nožičkami a pudličí ocásek dokonce s umělecky zastříhnutou bambulkou, vítězně taktuje vzduchem z radosti nad odcizenou klobásou.

Ten živý symbol antirasismu zmizel za skleněnými dveřmi Goldwin Smith, já otvírám Cornell Daily Sun, místní noviny, a čtu :

Hledá se pes

Včera dopoledne, při přednášce profesora Satanakise o Aristotelově metafyzice, pokoušel v posluchárně filozofie č. 21 neznámý pes, jenž se tam zúčastnil psí rvačky, pana Irwinga Katze. Pan Katz prosí o zprávu každého, kdo by psa mohl identifikovat. Je třeba jej lékařsky vyšetřit.

Takový byl Cornell, ráj psů, studentek v rekordních mini a módních otrhanců, první týden našeho pobytu. Potom akademický soud udělil důtku třem černým studentům, kteří při předvánoční demonstraci povalili na zem několik cigáratomatů. A pak Cornell made the headlines, jak zní idiom, nepřeložitelný se všemi svými konotacemi slávy i ostudy. Cornell se prostě dostal do tučných titulků na přední stránky novin.

Cornellská dialektika

Kdosi zapálil k ránu kříž před dormitoří černošských studentek. Po této výzvě Ku Klux Klanu došlo (zdejší konzervativci ovšem tvrdí, že si kříž zapálili černoši sami, aby měli záminku) k akci: militantní Afro-American Society na protest, že policie neprojevila ochotu držet před dormitoří čtyřadvacetihodinovou stráž na ochranu "našich žen", obsadila Willard Straight Hall, sídlo různých studentských služeb a rozkošné kafetérie, zbudované ve stylu tudorovské gotiky. Právě tu spalo několik rodičů, kteří se dostavili na tradiční Parents' Day, spojený s volbou "nejošklivějšího psa Cornellu". Z tradice však sešlo, pes zvolen nebyl; rozespálí rodiče byli nemilosrdně vypuzeni falešným požárním poplachem, a když v pyžamech a nočních košilkách vyklidili budovu, černoši obratně vklouzli dovnitř a zamkli gotické brány. Později v noci se prý tato okupační tlupa doslechla, že některé bílé fraternity se ozbrojují, aby vzali Willard Straight útokem; dala si tedy do budovy propašovat arzenál střelných zbraní. Druhý den se skupina členů univerzitního teamu a fraternity-men skutečně pokusila násilně se probít do Willard Straight Hall; byli však proti očekávání neozbrojeni, a proto odrazeni, zčásti pěstmi, hlavně však pohledem do ústí kulovnice. Přesto však to - prý - byla událost historická: poprvé od počátku bouří na amerických univerzitách tu sáhla k násilné akci pravice; zatím bylo narušování zákona a pořádku monopolem levicově orientovaných voutsáčů (fraternitg men, na znamení politického odlišení, si oholili i anglické knírky a chodí hlad'ouncí jako selátka).

V kancelářích univerzitních náčelníků mezitím šlely telefony, vědecké kapacity, jimiž univerzita dosti oplývá, potácely se náměsíčně s očima krvavými nevyspaním a v košilích pobryndaných černou kávnu sem tam po kampusu, občas cosi blábolíce do nastavených mikrofonů, neboť se pochopitelně dostavili lovci senzací. SDS (Students for Democratic Society) chaoticky levicová celostátní studentská organizace, jejíž zkratku můžete spatřit na všech plotech (a konzervativci z ní občas vyškrtává jí to "D"), zaplavovala kampus stále novými a novými, na krásném papíře krásně tištěnými letáky, takže po rozčilených jednáních byla uplácána jakási dohoda mezi vzbouřenci a náčelníky. Černý oddíl hrdě vyšel z Willard Straight Hallu, hlavně pušek slavnostně vztyčené k beránkům na modré obloze, pozdravován zařatými pěstmi bílých SDS. Prezident univerzity pak podepsal kšaft učeného sboru, přičemž mu černý Mr. Whitfield, vůdce Afro-American Societg (bydlí v Telluride House zrovna vedle nás, ale nejí u společného stolu s bělochy) mířil kulovnicí na žaludek; patrně z legrace; i tady je však známo, že když Pánbůh dopustí, i motyka spustí, a tak pana prezidenta veškerá sranda přecházela.

Co se dalo pak, celý týden, a co pořád pokračuje, popisovat nebudu. Z nepatrného problému důtky třem černým studentům se vyvinul výbuch, který otřásl univerzitou. Po desítkách schůzí, demonstrací, sit-ins a teach-ins už vůbec nešlo o důtku, ani jenom o rasismus, ani pouze o vietnamskou válku. Poslední rezoluce SDS požaduje založení univerzitní stolice pro BLaCk Studies (vědu o dějinách, umění a sociologii afrických a amerických černochů), přičemž vystrkuje růžky smutné dědictví bílého rasismu: černí chtějí, aby na Black Studies byl bělochům přístup zakázán: kruh vývoje od některými bělochy udržované segregace přes všemi vymáhanou integraci až k některými černochy požadované neosegregaci se tak tragikomicky uzavírá. Stejně důrazně však tahle rezoluce žádá zrušení vojenských výcvikových středisek pro záložní důstojníky v kampusu a volný (což, pokud tomu rozumím, znamená bezplatný) přístup na univerzitu pro mladé lidi z dělnické třídy: to vše v pojmech značně marxistických, i když, zdá se, provenience marcusovské, anebo hodně východní. Dnes tu alespoň pan Tompkins, absolvent světoznámé, ale konzervativnější cornellské zemědělské fakulty, za obrovského nadšení posluchačů dokazoval, že Maova kulturní revoluce a cornellská povstání jedno jsou. Ale přitom si tu vše zachovává specifické rysy yankeeského humoru a američanství, očím Evropana připadajícího jako Zvonokosy zkřížené z Bohnicemi. V Campus store se jako polní máky červenají známé rudé knížky. Jenže když přijdete blíž, zjistíte, že mají na hřbetech opelichaným zlatem vyvedený nápis Quotations From Chacirman Lyndon (Citáty z předsedy Lyndona) a že je to antologie moudrostí vytrhaných se šikovností blížící se genialitě z původních kontextů prezidentových řečí, takže se v nich muž, od něhož si Američané tolik slibovali (vzpomeňme jen na volební hit Louise Armstronga Hello, Lyndon) a který to nakonec všechno tak beznadějně zvorál, jeví jako mluvící osel. V parku u ornitologické stanice, snad nejkrásnější na světě, kde ze zasklené terasy můžete dalekohledy sledovat zvyky volavek a divokých kachen, bahnících se v pravěkém rybníčku, potkáte známého černého pantera, muže honosícího se na stránkách tisku svou ebenovou kůží dle hesla Black is Beautiful (Černé je krásné), a hle, jeho čokoládová manželka, živý důkaz pravdivosti toho hesla, vede za ruku černou holčičku, tak krásnou, že je patrně vymyšlená, a holčička má černé vlásky krutě stažené v drobounké copánky; přesně takové, jaké odedávna vyráběly černé matky na hlavách svých dcerušek, aby se jim kudrnaté černošské vlásky natáhly, připodobnily se zrzavým hřívám pihatých Irčanek a dětičky nebyly už tak úplně černošské. A dva černí studenti, s nimiž téměř denně večeříváme v Telluride House, se ze všech sil snaží dát mi najevo, že mnou pro barvu mé kůže nepohrdají, ale pak poslušně klušou na schůzi v Telluride House, neboť mají strach z příliš agresivní uvědomělosti svých vyspělejších soukmenovců. A k tomu všemu v místním baptistickém kostele černošský dixieland předvádí hlasitý důkaz teze černého pana faráře, že jazz, podobně jako Písmo svaté, vznikl přímým osvícením božím. Je to prapodivný svět, mnohem barvitější ve skutečnosti, než se jeví v cestopisech. Druhý den na letišti jsem u pojišťovacího automatu zjistil, že za pouhých 50 centů dostane moje žena, v případě mé smrti vinou letecké havárie, 15 000 dolarů. Jako kdysi pan Michelup neodolal jsem tak výhodné nabídce a nacpal jsem do mechanického pojišťovákova dva čtvrtáky. Zpozvdálí mne pozoroval jakýsi světlejší starý černoš, zjevně zápasící se stejným pokušením. Ani on neodolal; rovněž vhodil do dírky čtvrtáky, a když pak se z automatu vysunula pojišťovací smlouva, těžkou rukou do ní vepsal jméno, nepochybně nějaké černé manželky. Pak honosně olemovanou smlouvu vložil do obálky, již automat podal jiným otvorem, zalepil ji a rozhlédl se po miniaturní ithacké letištní hale. Ale nikde ani stopy po automatu na poštovní známky; zřejmě pojišťovákův trik: nedešlaná smlouva vezme zasvě s pojištěncem a tůdle patnáct tisíc pro vdovičku. Černoš zíral, zachmuřil se, pohlédl na mne, zaváhal a pak mě oslovil:

Lekce z politické filozofie

"Sire," pravil ten světlejší černoš v košili jak bílá náprsenka mého černého kocourka Tarantely. "Sire, neviděl jste tu někde stamp-automat?" Zavrtěl jsem hlavou a světlejší černoš na mě významně upřel unavené, zažloutlé a zároveň krvavé oči, a jako by četl mé myšlenky, pravil: "See? Isn't that criminal? Není tohle zločin? Tohle dělají schválně. Oni vědí, že Mohawk má stará letadla." A potom, docela po starém dobrém českém zvyku, začal příšerně nadávat na poměry. V Americe.

Vypadávaly z něho krátké těžké věty, co věta, to překrásná, zcela petrifikovaná americká fráze, a skládaly dohromady dojem stavby z kamenných kvádrů. Snad tahle díkce vzniká tím, že mateřštinou každého druhého člověka je tu něco jiného než onen nestydatě bohatý slovník Labutě avonské. "They call this service," pravil trpce ten černý gentleman. "Ale tak je to v Americe se vším. You know what's wrong with this country? Víte, kde je v týhle zemi zakopanej pes?" Čekal jsem nějakou standardní odpověď, redukující viníka za všechno zlé na válku ve Vietnamu, na pomoc cizím zemím, na úpadek mravů, na milionáře, na komunisty, na mafii, eventuálně - vzhledem k tomu, že pán byl světle černý - na židy. Ale jak se ukázalo, ani tento potomek posledních instrumentorum vocalium nebyl rasista. "I been all over the world," informoval mě o svých cestách kolem světa. "A víte, co všude člověk potřebuje? Peníze. Ale tady? Tady peníze nestačí. Tady musíte ještě prosit, když chcete nějaký service.

To mě tedy, v této zemi, kde stačí zvednout telefon, a (máte-li ty peníze) přinesou vám bez odmlouvání z druhého konce města až do postele prášky na spaní za pár nikláků, to mě tedy překvapilo. "Rozstonala se mi žena," pokračoval černoš. "A já musel doktora prosit, aby se na ni přišel podívat. Mám tady farmu, třicet mil

odtud. A musel jsem ho přivést a odvézt ve vlastním voze. Vsadím se s váma, že jste nikdy neslyšel o doktorovi, který by neměl auto," řekl a vyvalil na mě žluté oči. "A myslíte si, že tenhle neměl? Měl. Ale nevádí. Dal se přivést, a dal se odvézt, a ještě jsem ho musel prosit. A víte, co si za to řekl? Sedmdesát dolarů. Yes, Sir." No tohle mě tak nepřekvapilo. Venkovský lékař v Americe vymírá; doktor Arrowsmith je už téměř fosilie. Mladé mediky láká nádhera městských ordinací a vyhlídka na big money; a tak v malých amerických městečkách jsou dnes nuceni uchýlovat se k moderní náhražce za kořenářky - k patentním lékům. Doktor bydlí prostě moc daleko.

"Ano," černý pán mávl rukou a unavené oči se rozhlédly po malebných ithackých kopcích. "Všechno jde k čertu. Můj soused prodává farmu, čtyři sta akrů (nebo takové nějaké číslo, dobře jsem neslyšel), velký poschodový dům, stodola, dvě garáže. A víte, kolik za to chce? Osm tisíc dolarů. That's giving it away. To je jako kdyby ji dával zadarmo. A nemůže najít kupce. A v New Yorku? Tam když máte jeden akr, můžete za něj chtít půl miliónu. A poperou se vám o něj.

Černý farmář vytáhl růžový papírový kapesníček Kleenex a zatroubil na placatý nos jako jeden z božích trombonistů.

"Co pěstujete?" zeptal jsem se. "Tak," řekl. "Zkousím všechno možné. Loni jsem do tří rybníků vysadil ryby. Letos pěstuju kachny." "Kachny?" podivil jsem se. "Them Chinese restaurants, you know," řekl. "Tam jich denně sežerou milióny." Ale mluvit o tomhle podivném druhu zemědělství ho nebavilo. Toužil nadávat. A nadával, pane, až k úrovni nejlepších "kydačů hnoje" z let Velké krize. "Říkají, že tohle je nejbohatější země na světě. Look at them poor folks down South. Vemte si ty chudáky na Jihu. Sežerou právě dost jídla, aby nakrmili vlastní škrkavky.

Už jsem se málem zaobdivoval lidové jazykové fantazii, ale pak jsem si uvědomil, že wisecrack o stěží vyživovatelných škrkavkách jsem četl minulý týden v magazínu Time v reportáži o oblastech amerického hladu. Farmář však od četby přešel opět k osobní zkušenosti. "Podívejte se na Německo," pravil a zapálil si proužkovaný doutníček. "Tomu já říkám dokonalá země. Tam je dostatek všeho, a bez prošení. Já Německo znám. Moje první žena byla Němka. A něco vám řeknu. Hitler byl dobrý člověk. Všem tam opatřil práci. Mussolini byl taky dobrý člověk. Ale pak se zbláznili. To je, co se stává jim všem," vypustil z úst kus starozákonní žulové americké frazeologie a začvaňhal na doutníčku. "Jsou to samí dobří mužové. Ze začátku. Pak se všichni zblázní.

"Ehm," pravil jsem podle anglických románů. "Jak jste přišel k té německé ženě?" "Vzal jsem si ji, aby se dostala z Německa. Byla to židovka," pravil věcně. "Já byl osmatřicet let lodním mechanikem u American Lines." "A proč jste toho nechal?

"Šel jsem do penze," pravil, a to mi vysvětlilo tu farmu za dvacet tisíc, ty kachny a ty rybičky.

A poté nadával dál. Bědoval nad mizernou úrovní dnešních amerických řemeslníků, proklínal FBI, kterou prohlásil za horší než gestapo. Na ithacké letiště padla mlha, a když se bývalý námořník propracoval až k prezidentu Nixonovi ("He's stupid. Just stupid. Sedí si v Bílém domě a nedělá vůbec nic"), Přerušil ho mechanický hlas ampliónu, oznamující, že pro špatnou viditelnost se let společnosti Mohawk číslo 112 Ithaca-New York, Kennedy Airport, ruší.

Jeli jsme zpátky do Ithaky letištním taxíkem a černý gentleman přešel od prezidenta Nixona k mocnostem mimo tento svět. "Co jsem vám říkal?

otázal se, ačkoliv mi nic takového neříkal. "It has to be me. To se musí stát právě mně. Neletí. Oni si prostě neletí. And that's what they call service!

Najednou si na něco vzpomněl. Zrudnul. Z kapsy vytáhl obálku, a z ní vyňal honosný blanket smlouvy s automatickým pojišťovákem. "Co s tímhle? To je ted' dobré k ničemu!" Pak rozhořčeně vyhodil krásný papír z okna. Chvilí jsem přemítal, co si ten dobrý černý pán vlastně sliboval od letu společnosti Mohawk do New Yorku, ale pak jsem pochopil, že když jde o dolary, logika ustupuje stranou a sotva co Američana rozhořčí víc než ušlý zisk.

Vystoupil jsem u Telluride House a muž těžkých vět zmizel směrem k autobusovému nádraží. Bylo mi najednou skoro smutno, že nepojedu s ním, neboť jsem si v jeho společnosti připadal jako doma.

Ale dobře že jsem nejel. Druhý den stálo v místních novinách, že odpolední autobus Greyhound Ithaca-New York spadl u města Trója ze stráně a pět cestujících utrpělo smrtelná zranění. Byla to velká senzace. Ten den jsem se šel odpoledne podívat na autobusové nádraží dolů do města. Ale, bohužel, žádní mechaničtí pojišťováci tam nebyli. Jenom stamp-automat. A fungoval.

Divné známosti v Praze

"Oh, you're from Prague," podivila se afektovaně větší, hubená, asi dvoumetrová dívka a po obou stranách dlouhého, zcela jistě semitského obličej se zakymácely dvě stříbrná monstra, připomínající chobotnici zkříženou se ženským aktem a upevněná na desetimetrových řetízcích v uších té dámy. Váha stříbrných nestvůr protahovala ušní lalůčky směrem k zemi a celý šperk měl ten efekt, že vertikální dívka působila ještě vertikálněji. Potom se sklonila dolů ke mně, přiblížila podlouhlou tvář k mému obličejí a pravila, jako by mi